

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی
دانشکده اقتصاد و حسابداری

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش :
علوم اقتصادی

عنوان :
بررسی و تحلیل عوامل موثر بر جذب و تخصیص سپرده های بانکی
(مطالعه موردی بانک پاسارگاد)

استاد راهنما :
دکتر غلامرضا گرایی نژاد
استاد مشاور :
دکتر مهدی حنطه
پژوهشگر :
خدیجه محمودیان

زمستان ۱۳۹۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تقدیم به :

مهربان فرشتگانی که :

لحظات ناب باور بودن، لذت و غرور دانستن، جسارت خواستن،
عظمت رسیدن و تمام تجربه های یکتا و زیبای زندگی، مدیون حضور سبز آنهاست.

تقدیم به همسر و خانواده عزیزم

تشکر و قدردانی :

سپاس خدای را بر آن چه از خدایی خود به ما شناسانده و بر آن چه از شکر خود به ما الهام کرده و بر آن در که از علم به ربوبیتش بر ما گشوده و بر اخلاص در توحیدش که ما را به آن رهبری کرده و از کجروی و شک در کار خود دورمان ساخته ، چنان سپاسی که به آن در زمره سپاسگزاران خلقش زندگی کنیم و بر هر که به خشنودی و عفوش پیشی بسته سبقت گیریم.

ابتدا از زحمات بی دریغ خانواده و همسر مهربانم سپاسگزارم.

از زحمات خاضعانه استاد راهنمای بزرگوار جناب آقای دکتر گرایبی نژاد ، همچنین از راهنمایی و همکاری استاد مشاور جناب آقای دکتر حنطه که شاگردی این دو عزیز در دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد از افتخارات علمی این حقیر محسوب می گردد سپاسگزارم.

در پایان از مساعدت مدیریت محترم بانک پاسارگاد ، همکاری صمیمانه عزیزان همکار در شعبه که با همراهی خود فرصت این پژوهش را به من عطا نمودند تشکر و قدر دانی می نمایم.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب خدیجه محمودیان دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۷۰۸۴۶۳۴۱۰۰ در رشته علوم اقتصادی که در تاریخ ۱۳-۱۱-۱۳۹۰ از پایان نامه خود تحت عنوان: بررسی و تحلیل عوامل موثر بر جذب و تخصیص سپرده های بانکی (مطالعه موردی بانک پاسارگاد) با کسب نمره ۱۸ و درجه بسیار خوب دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

۱ - این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲ - این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳ - چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و .... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴ - چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی :

تاریخ و امضاء

بسمه تعالی

در تاریخ: ۱۳۹۰-۱۱-۱۳

دانشجوی کارشناسی ارشد خانم خدیجه محمودیان از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره ۱۸ بحروف هجده و با درجه بسیار خوب مورد تصویب قرار گرفت .

امضاء استاد راهنما:

بسمه تعالی
دانشکده اقتصاد و حسابداری

(این چکیده به منظور چاپ در پژوهش نامه دانشگاه تهیه شده است)

نام واحد دانشگاهی: تهران مرکزی	کد واحد: ۱۰۱	کد شناسایی پایان نامه: ۱۰۱۲۰۹۱۵۸۹۲۰۰۸
عنوان پایان نامه: بررسی و تحلیل عوامل موثر بر جذب و تخصیص سپرده های بانکی (مطالعه موردی بانک پاسارگاد)		
نام و نام خانوادگی دانشجو: خدیجه محمودیان	شماره دانشجویی: ۸۷۰۸۴۶۳۴۱۰۰	رشته تحصیلی: علوم اقتصادی
تاریخ شروع پایان نامه: ۱۳۸۹-۱۰-۱۲	تاریخ اتمام پایان نامه: ۱۳۹۰-۱۱-۱۳	
استاد راهنما: جناب آقای دکتر غلامرضا گرابی نژاد استاد مشاور: جناب آقای دکتر مهدی حنطه		
آدرس و شماره تلفن: : شمال میدان آزادی- بزرگراه جناح - خ ولدخانی - پ ۳۱ تلفن: ۰۹۱۲۴۳۸۷۲۹۳		
<p>چکیده پایان نامه (شامل خلاصه، اهداف، روش های اجرا و نتایج به دست آمده):</p> <p>نظام بانکی در اقتصاد کشور مسئولیت بسیار سنگینی را بر عهده دارد. این نظام از مهم ترین ارکان اقتصادی کشور محسوب می شود. رشد، شکوفایی و یا رکود اقتصادی کشورها با طرز کار مؤسسات مالی به ویژه بانک ها ارتباط تنگاتنگی دارد. بانک ها فرصتی مناسب برای ایجاد گردش سرمایه و رشد آن در اقتصاد را فراهم می نمایند؛ بنابر این فعالیت بهینه بانک ها و استفاده مؤثر سرمایه و تجهیز آن بر فعالیت بخش های مختلف اقتصادی و به طور کلی اقتصاد کشور بسیار مهم است.</p> <p>در پژوهش حاضر به بررسی و تحلیل عوامل اثر گذار بر جذب و تخصیص سپرده های بانکی پرداخته شده است. در یک تقسیم بندی کلی عوامل مؤثر بر جذب و تخصیص منابع بانکی را می توان به دو دسته عوامل درون سازمانی و برون سازمانی تقسیم نمود. عوامل برون سازمانی عوامل غیر قابل کنترل مدیریت بانک است و عواملی نظیر نرخ تورم، نرخ رشد عرضه پول، درآمد ملی، رشد اقتصادی، نرخ رشد تولید ناخالص داخلی و سیاست های بانک مرکزی را شامل می شود. عوامل درون سازمانی را در یک تقسیم بندی کلی می توان به عوامل خدماتی، عوامل مالی، عوامل ارتباطی و انسانی، عوامل فیزیکی و عوامل وابستگی سازمانی تقسیم نمود. روش تحقیق توصیفی - کاربردی است و از روش داده های ترکیبی (<i>panel data</i>) برای تحلیل و ارائه مدل سنجی استفاده شده است. جامعه آماری ما شعب بانک پاسارگاد طی یک دوره ۵ ساله در ۳۰ استان کشور می باشد. از نتایج حاصل از این مطالعه می توان به اثر گذاری مثبت عوامل برون سازمانی نظیر: تولید ناخالص داخلی، جمعیت هراستان و اثر گذاری منفی تورم، بر روی جذب و تخصیص سپرده های بانکی اشاره نمود. همچنین عامل نرخ سود بانکی و نرخ تسهیلات بانکی به عنوان عوامل درون سازمانی اثر گذاری منفی و تعداد شعب اثر مثبت بر روی جذب و تخصیص سپرده های بانکی دارد. در این پژوهش تعداد دستگاه های <i>POS</i> به عنوان نماینده بانکداری الکترونیکی اثر منفی در جذب سپرده های بانک دارد.</p> <p>واژگان کلیدی: نرخ تورم، تولید ناخالص داخلی، سپرده، تسهیلات، سود</p>		

نظر استاد راهنما برای چاپ در پژوهش نامه دانشگاه

مناسب است

مناسب نیست

تاریخ و امضاء:

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات طرح

۱-۱	بیان مسئله	۱
۲-۱	هدف های تحقیق	۲
۳-۱	اهمیت موضوع تحقیق و انگیزش انتخاب آن	۲
۴-۱	سوالات و فرضیه های تحقیق	۴
۵-۱	مدل تحقیق	۴
۶-۱	متغیرها و واژه های کلیدی	۶
۷-۱	روش تحقیق	۷
۸-۱	جامعه آماری و حجم آن	۷
۹-۱	برآورد حجم نمونه و روش نمونه گیری	۷
۱۰-۱	روش گردآوری اطلاعات	۸
۱۱-۱	روش تجزیه و تحلیل اطلاعات	۸

فصل دوم: مطالعات نظری

مقدمه

۱-۲	تاریخچه پیدایش بانکداری	۹
۲-۲	اهداف و وظایف آن روز بانک ها	۱۱
۳-۲	اهداف و وظایف امروزی بانک ها	۱۲
۴-۲	صرافی و بانکداری در ایران	۱۴
۵-۲	آغاز بانکداری در ایران	۱۵
۶-۲	دستاوردهای حاصل از فعالیت بانک های خارجی	۱۶
۷-۲	بانک های دولتی و بانک های خصوصی	۱۸
۸-۲	قانون عملیات بانکی بدون ربا	۱۹
۹-۲	تعریف تجهیز منابع	۲۰
۱۰-۲	تعریف تخصیص منابع	۲۰
۱۱-۲	اقتصاد دیجیتال	۲۴
۱۲-۲	بانکداری الکترونیک	۲۵
۱۳-۲	پیدایش بانک های الکترونیکی و ویژگی آن	۲۸
۱۴-۲	بانکداری الکترونیک در ایران	۳۰
۱۵-۲	نگاهی به راه اندازی بانکداری مجازی در کشور	۳۳
۱۶-۲	اثر عوامل سازمانی بر وضعیت و عملیات بانک ها	۳۴
۱۷-۲	پیشینه تحقیق	۴۴
۱۸-۲	خلاصه فصل دوم	۵۳

فصل سوم : روش شناسائی تحقیق (متدولوژی)

مقدمه

۱-۳	تاریخچه بانک پاسارگاد.....	۵۴
۲-۳	اهداف.....	۵۴
۳-۳	انواع سپرده ها در بانک پاسارگاد.....	۵۴
۴-۳	خدمات بانکداری الکترونیک.....	۵۵
۵-۳	خدمات ارزی.....	۶۰
۶-۳	صندوق امانات بانک پاسارگاد.....	۶۱
۷-۳	سرمایه بانک.....	۶۱
۸-۳	سپرده.....	۶۳
۹-۳	تسهیلات.....	۶۵
۱۰-۳	تعداد شعبه ها.....	۶۵
۱۱-۳	خدمات بانکداری الکترونیکی.....	۶۷
۱۲-۳	خلاصه فصل سوم.....	۶۹

فصل چهارم : تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق

مقدمه

۱-۴	داده های تابلویی.....	۷۰
۲-۴	آزمون لیمر.....	۷۱
۳-۴	آزمون هاسمن.....	۷۳
۴-۴	بررسی روند متغیرها.....	۷۳
۵-۴	خلاصه فصل چهارم.....	۷۸

فصل پنجم : نتیجه گیری و پیشنهادات

نتیجه گیری

۱-۵	عوامل موثر بر جذب منابع.....	۸۰
۲-۵	عوامل موثر بر تخصیص تسهیلات.....	۸۳
۳-۵	جمع بندی نتایج.....	۸۴
۴-۵	خلاصه فصل پنجم.....	۸۶
۵-۵	ارائه پیشنهادات سیاستی.....	۸۷

چکیده انگلیسی

فهرست نمودارها

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۶۲.....	۱-۳ نمودار سرمایه.....
۶۳.....	۲-۳ نمودار تغییرات سرمایه.....
۶۴.....	۳-۳ نمودار کل سپرده ها.....
۶۵.....	۴-۳ نمودار تسهیلات.....
۶۶.....	۵-۳ نمودار تعداد شعب.....
۶۸.....	۶-۳ نمودار پایانه فروش.....
۶۸.....	۷-۳ نمودار کارت نقدی.....

فهرست جدول ها

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۶۲.....	۱-۳ جدول تغییرات سرمایه.....
۶۴.....	۲-۳ جدول مقایسه ای سپرده ها.....
۶۶.....	۳-۳ جدول تعداد شعب.....
۶۷.....	۴-۳ جدول خدمات بانکداری الکترونیک.....
۹۱.....	۱-۴ جدول آزمون لیمر-اثر عوامل بانکی (درون سازمانی) بر روی جذب منابع.....
۹۲.....	۲-۴ جدول آزمون لیمر- اثر عوامل کلان اقتصادی بر روی جذب منابع.....
۹۳.....	۳-۴ جدول آزمون هاسمن- اثر عوامل بانکی (درون سازمانی) بر روی جذب منابع.....
۹۴.....	۴-۴ جدول آزمون هاسمن- اثر عوامل بانکی کلان اقتصادی بر روی جذب منابع.....
۹۵.....	۵-۴ جدول مدل اول - اثر عوامل بانکی (درون سازمانی) بر جذب منابع.....
۹۶.....	۶-۴ جدول مدل دوم- اثر عوامل کلان اقتصادی بر جذب منابع.....
۹۷.....	۷-۴ جدول مدل سوم- اثر ترکیبی عوامل بانکی (درون سازمانی) و کلان اقتصادی بر جذب منابع.....
۹۸.....	۸-۴ جدول آزمون لیمر- اثر ترکیبی عوامل بانکی (درون سازمانی) و کلان اقتصادی بر تخصیص تسهیلات.....
۹۹.....	۹-۴ جدول آزمون هاسمن- اثر ترکیبی عوامل بانکی (درون سازمانی) و کلان اقتصادی بر تخصیص تسهیلات.....
۱۰۰.....	۱۰-۴ جدول آزمون لیمر- اثر عوامل کلان اقتصادی بر تخصیص تسهیلات.....
۱۰۱.....	۱۱-۴ جدول آزمون هاسمن- اثر عوامل کلان اقتصادی بر تخصیص تسهیلات.....
۱۰۲.....	۱۲-۴ جدول مدل اثر ترکیبی عوامل بانکی (درون سازمانی) و کلان اقتصادی بر تخصیص تسهیلات.....

فصل اول

کلیات طرح

۱-۱ بیان مسأله تحقیق :

بازار پول بازاری برای دادوستد پول و دیگر دارایی‌های مالی جانشین نزدیک پول است که سررسید کمتر از یک سال دارند. همچنین می‌توان از بازار پول به عنوان بازار ابزارهای مالی کوتاه مدت با ویژگی اندک بودن ریسک عدم پرداخت، نقدشوندگی و ارزش اسمی زیاد نام برد. تمرکز فعالیت این بازار در استفاده از ابزارهایی است که به اشخاص و بنگاه‌های تجاری این امکان را می‌دهند که به سرعت نقدینگی خود را به میزان مطلوب در آورند. بازار پول از دو قسمت عرضه و تقاضای پول تشکیل شده است. تقاضای پول از دو جزء تقاضای سفته بازی که به تمایل افراد به نگهداری بیشتر و یا کمتر پول با توجه به نرخ اوراق قرضه و تقاضای معاملاتی که به شکاف میان درآمد و مخارج افراد با توجه به درآمد آنها می‌پردازد تعریف می‌شود. عرضه پول متشکل از پولهای نقد در دست مردم به علاوه وجوه احتیاطی بازار پول، سپرده‌های کوتاه مدت و بلند مدت است. عرضه پول به عنوان یک مدل ثابت برونزا که میزان آن توسط بانک مرکزی تثبیت می‌گردد، در نظر گرفته می‌شود.

نظام بانکی در اقتصاد کشور مسئولیت بسیار سنگینی را بر عهده دارد. این نظام از مهمترین ارکان اقتصادی کشور محسوب می‌شود. رشد، شکوفایی و یا رکود اقتصادی کشورها با طرز کار موسسات مالی به ویژه بانکها ارتباط تنگاتنگی دارد. بانکها وظیفه جمع‌آوری وجوه را کد از میان مردم و تخصیص آن در قالب اعتبارات به بخش‌ها و واحدهای مختلف اقتصادی را دارند در واقع اعتبارات اعطایی بانکها منبع اصلی تقاضای محصولات، خدمات و وام‌های آنها، منبع ایجاد اعتبار برای بسیاری از واحدهای اقتصادی از جمله خانوارها، مشاغل، شرکتها و دولت است. بانکها فرصتی مناسب برای ایجاد گردش سرمایه و رشد آن در اقتصاد را فراهم می‌نمایند بنابر این فعالیت بهینه بانکها و استفاده موثر سرمایه و تجهیز آن بر فعالیت بخش‌های مختلف اقتصادی و به طور کلی اقتصاد کشور بسیار مهم است.

بانک‌ها در ایران به دو شکل خصوصی و دولتی اداره می‌شوند. بانک پاسارگاد به عنوان یکی از بانکهای خصوصی در آذر ماه سال ۱۳۸۴ فعالیت تجاری خود را آغاز کرده و در سال ۱۳۸۷ از سوی مؤسسه *banker*

به عنوان بانک برتر ایران معرفی گردیده است. بانک پاسارگاد با افزایش سرمایه ۳ برابر در سال ۱۳۸۹ به میزان ۲۳ هزار میلیارد ریال سرمایه دارد و پس از بانک ملی دومین میزان سرمایه را در بین بانک ها داراست. این بانک فعالیتهای چشم گیری را در عرصه خدمات بانکداری ، جذب سپرده ، اعطای تسهیلات ، بانکداری مجازی ، سرمایه انسانی متخصص و... داشته است. بنابراین این پرسش قابل طرح است که به طور کلی چه عواملی در جذب انواع منابع بانک ها می توانند موثر باشند و این منابع در چه بخش ها یا زمینه هایی و به چه میزان تخصیص یابد تا فعالیت بانکی در راستای اهداف موسسه هدایت شود. در این مورد با توجه به تجربه موفق بانک پاسارگاد در یک دوره میان مدت، وضعیت این بانک با استفاده از داده های موجود به صورت موردی مطالعه می شود.

۱-۲ هدف های تحقیق :

هدف کلی : بررسی و تحلیل عوامل موثر بر جذب و تخصیص سپرده های بانک پاسارگاد

اهداف اصلی :

- ۱- بررسی روند جذب سپرده گذاری و حوزه های تخصیصی در بانک پاسارگاد
- ۲- بررسی روش های جذب و اعطای تسهیلات
- ۳- بررسی اثر متغیرهای کلان اقتصادی (بیکاری ، تورم ، تولید ناخالص داخلی ، جمعیت و...) بر جذب و تخصیص سپرده های بانکی

۱-۳ اهمیت موضوع تحقیق و انگیزه انتخاب آن :

بانک ها و موسسات مالی و اعتباری وظیفه جذب وجوه را از میان افرادی که توانایی فعالیت اقتصادی را به هر دلیلی از جمله ریسک پایین و یا نبود سرمایه کافی دارند و اختصاص این وجوه در قالب اعتبارات و تسهیلات به افرادی که در سوی دیگر نیازمند سرمایه برای فعالیت های اقتصادی می باشند را برعهده دارند . از این رو بانک ها یکی از بخش های مهم اقتصادی در جهت جذب و گردش سرمایه در اقتصاد کشور می باشند .

بانک ها در ایران از سال ۱۳۸۰ در مسیر خصوصی شدن گام نهادند. اولین بانک خصوصی در ایران بانک اقتصاد نوین بود. به دلیل عملکرد نسبتاً رضایت بخش بانک های خصوصی و نیز ابلاغ بند های ذیل اصل ۴۴ قانون اساسی مبنی بر خصوصی سازی برخی از بانک های دولتی، لازم است که به منظور کارآمد تر شدن سیستم بانکی کشور زمینه برای حضور بانک های خصوصی فراهم تر شود و عرصه رقابت میان دو گروه بانک ها به ارتقای سطح کیفیت و کارایی اقتصادی آنها بینجامد در حال حاضر با توجه به تقسیم بانکها به خصوصی و دولتی و حس رقابت پذیری بین آنها همواره شاهد بروز ابتکارات و نوآوری های مختلف از بانک ها هستیم . هرکدام از آنها می کوشند تا سهم بازار بیشتری را جذب نمایند اهداف خصوصی سازی بانک ها را گسترش مالکیت عمومی مردم، افزایش رقابت پذیری در اقتصاد ملی ، افزایش سهم بخش خصوصی و تعاونی در اقتصاد، کاستن از بار مالی دولت و افزایش سطح عمومی اشتغال عنوان کرد.

مبانی قانونی مورد اتکا برای اجرای خصوصی سازی بانک ها، مفاد اصل ۴۴ قانون اساسی ، مواد قانون برنامه چهارم توسعه و قانون بودجه سال ۸۵ بوده است. قیمت گذاری سهام بانک ها از طریق بورس ، جلوگیری از ایجاد انحصار و رانت اطلاعات ، جذب مدیران مجرب و کار آمد، تغییر وظایف حاکمیتی دولت و تخصیص بخشی از منابع حاصل از واگذاری سهام بانک ها برای توسعه فن آوری اطلاعات را از الزامات کمیته خصوصی سازی بانک ها ذکر کرد.

بانک های دولتی به طور بالقوه از قدرت و توانایی بالایی برخوردارند، اما به دلیل قید و بندها و تفکرات کلیشه ای و انعطاف ناپذیر حاکم بر آنها، اجازه بروز قابلیت ها و استعداد های خود را پیدا نمی کنند در حالی که اگر همین بانک ها با مدیریت خصوصی اداره شوند، با به کارگیری خلاقیت، تخصص، نوآوری و بهره گیری از تکنولوژی امروز، رعایت اصول و استانداردها جسارت بیشتری در تصمیم گیری و ارائه خدمات بهتر پیدا خواهند کرد، اما مدیریت دولتی این امکان را از آنها سلب کرده است.

در حال حاضر از ۱۶۵ هزار میلیارد تومان بازار پول کشور ۲۰ درصد آن در اختیار بانک ها و موسسات اعتباری بخش خصوصی است. چنانچه براساس مصوبات مرتبط با اصل ۴۴ قانون اساسی بانک های صادرات، تجارت، ملت و رفاه به بخش خصوصی واگذار شوند سهم بانک های خصوصی از بازار پول به ۶۰ درصد افزایش خواهد یافت و بر توان این بانک ها برای تامین منابع مورد نیاز سرمایه گذاری های اقتصادی افزوده می شود.

بانک پاسارگاد از آذر ماه سال ۱۳۸۴ فعالیت خود را در سیستم بانکی آغاز کرد. باگذشت نزدیک به ۵ سال از عمر کوتاه این بانک شاهد آمار بالای جذب سپرده ، بهره گیری از نیروی کارآمد و متخصص ، استفاده از تکنولوژی روز دنیا در عرصه خدمات بانکداری الکترونیکی افزایش شعب در سراسر ایران ، تلاش در جهت فعالیتهای فرهنگی متنوع و منحصر به فرد و... می باشیم.

۱-۴ سوالات یا فرضیه های تحقیق :

۱. بین میزان سپرده ها و اعطای تسهیلات با تعداد شعب رابطه مثبت وجود دارد .
۲. بین نرخ تورم سالیانه و میزان جذب و تخصیص سپرده رابطه منفی وجود دارد.
۳. خدمات بانکداری الکترونیکی بر رشد سپرده ها و تخصیص سپرده ها اثر مثبت دارد.
۴. تولید ناخالص داخلی بر جذب و تخصیص سپرده ها اثر مثبت دارد.
۵. نرخ سود سپرده و تسهیلات بر جذب و تخصیص سپرده ها اثر مثبت دارد

۱-۵ مدل تحقیق :

برای تحلیل مدل استفاده شده در این پژوهش از روش *panel data* توسط نرم افزار ایویوز استفاده می شود. در اینجا مدل ما به دو دسته تقسیم می شود .

دسته اول - مدل جذب منابع که شامل ۳ مدل است :

مدل اول :

$$\log Source : f(\text{number}, \log kard?, \log pos?, rate)$$

مدل دوم :

$$\log Source : f(\text{inf?}, \log Gdp?, pop)$$

مدل سوم :

$$\log Source : f(\text{inf?}, \log kard?, \log pos?, \log Gdp, rate)$$

که در آن :

Source : منابع بانکی هر استان (که با *log Source* نمایش داده شده است)

Number: تعداد شعبه های بانک در هر استان (که با *number* نمایش داده شده است)
Kard: تعداد کارت های نقدی صادر شده در هر استان (که با *log kard* نمایش داده شده است).
Pos: تعداد پایانه های فروش هر استان (که با *log pos* نمایش داده شده است)
Rate: نرخ سود سپرده ها (که متوسط وزنی نرخ سود اسمی انواع سپرده ها برای تمامی استان ها یکسان بوده است)

Inf: شاخص تورم استانی (که با *inf* نمایش داده شده است)
Gdp: تولید ناخالص استانی (که با *log Gdp* نمایش داده شده است).
POP: جمعیت استانی (که با *POP* نمایش داده شده است).
در اینجا متغیرهایی همچون *source, kard, pos* را به دلیل آن که ماهیتی مشابه با سایر متغیرها داشته باشند به صورت *log* وارد مدل نموده ایم.

دسته دوم – تخصیص منابع که شامل یک مدل است :
در این مدل تسهیلات به عنوان متغیر وابسته تابعی از موارد ذیل در نظر گرفته شده است:

$$\log Facilit: f (inf, \log gdp?, rate facilit)$$

که در آن:

Facilit: تسهیلات هر استان (که با *log Facilit* نمایش داده شده است)
Inf: شاخص تورم استانی (که با *inf* نمایش داده شده است)
rate facility: نرخ سود تسهیلات (که برای تمامی استان ها یکسان بوده است)
Gdp: تولید ناخالص استانی (که با *log gdp* نمایش داده شده است).
در این قسمت نیز متغیرهای *Facilit* و *Gdp* برای آن که ماهیت یکسانی با سایر متغیرها داشته باشند به صورت لگاریتمی وارد مدل شده اند.

در این دودسته مدل آزمون های لیمر و هاسمن برای برای برآورد مدل استفاده می شود.

۶-۱ متغیرها و واژه های کلیدی :

سپرده - تسهیلات - نرخ بیکاری - نرخ تورم - تولید ناخالص داخلی

سپرده (Deposit)

وجوهات ریز و درشت افراد که به امانت در اختیار بانک ها قرار می دهند سپرده نامیده می شود. در اصول حسابداری در بخش بدهی های بانک ها طبقه بندی می گردد.

تسهیلات (Facility)

تسهیلات بانکی همان خروجی های اصلی بانک ها هستند که از طریق آنها نقدینگی های سرگردان جامعه، به مبادی تعریف شده و هدفمند اقتصادی تزریق می شود. بدین معنی که یک بانک با تجهیز منابع (شامل سرمایه و حقوق صاحبان سهام و انواع سپرده ها و یا سایر بدهی ها) آن ها را در راستای اهداف از قبل تعیین شده به مصرف می رساند. این تسهیلات در اصول حسابداری در بخش دارایی های بانک ها طبقه بندی شده، و از نوع دارایی های درآمدزا می باشند.

نرخ بیکاری (Rate of Unemployment)

بر اساس تعریف مرکز آمار، نرخ بیکاری عبارت است از نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال. جمعیت فعال اقتصادی تمام افراد بزرگ تر از ۱۰ سال را در بر می گیرد که در هفته قبل از آمارگیری در تولید کالا و خدمات مشارکت داشته (شاغل) و یا با وجود قابلیت مشارکت، مشارکت نداشته اند (بیکار). در واقع جمعیت فعال بیانگر تعداد افرادی است که توانایی و تمایل عرضه نیروی کار خود را به بازار دارند و به دو دسته شاغل و بیکار تقسیم می شوند. افراد شاغل طبق تعریف بخشی از جمعیت فعال اند که در هفته آمارگیری، حداقل یک ساعت کار کرده اند. افراد بیکار نیز بخشی از جمعیت فعال می باشند که در هفته آمارگیری با وجود آمادگی برای انجام کار و جستجوی کار، فاقد کار می باشند.

نرخ تورم (Rate of Inflation)

نرخ تورم به معنای افزایش متوسط قیمت کالاها در یک دوره زمانی یکساله می باشد.

تولید ناخالص داخلی (Gross domestic product)

تولید ناخالص داخلی در برگیرنده ارزش مجموع کالاها و خدماتی است که طی یک دوران معین، معمولاً یک سال، در یک کشور تولید می‌شود. در این تعریف منظور از کالاها و خدمات نهایی، کالا و خدماتی است که در انتهای زنجیر تولید قرار گرفته‌اند و خود آنها برای تولید و خدمات دیگر خریداری نمی‌شوند.

۷-۱ روش تحقیق :

این تحقیق از نظر نوع از جمله پژوهش‌های کاربردی است و از نظر روش نیز روش علی و سببی را به کار می‌گیرد. هر چند در کنار آن روش تحلیلی و توصیفی نیز استفاده خواهد شد. در جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات مورد نیاز از روش مطالعه کتابخانه‌ای بهره گرفته می‌شود. در این راستا به مراکز و مراجع زیر مراجعه خواهد شد:

- ۱) بانک مرکزی
- ۲) کتب بانکداری
- ۳) اداره طرح و برنامه بانک پاسارگاد
- ۴) استفاده از اینترنت
- ۵) استفاده از نظر کارشناسان زبده بانکی

۸-۱ جامعه آماری و حجم آن :

جامعه آماری تحقیق بانکهای سراسر ایران است. نمونه تحقیق نیز بانک پاسارگاد و شعب آن در ۳۰ استان کشور می‌باشد.

۹-۱ برآورد حجم نمونه و روش نمونه گیری :

شعب بانک پاسارگاد در ۳۰ استان کشور